

LUYỆN TẬP (1 tiết)

I – MỤC ĐÍCH

Bài này nhằm giúp cho học sinh

- Áp dụng các định nghĩa của hàm số liên tục, nhận xét 1), 2) và định lí 1 để chứng minh hàm số liên tục tại một điểm, trên một nửa khoảng...
- Áp dụng định lí về giá trị trung gian của hàm số liên tục để chứng minh sự tồn tại nghiệm của một vài phương trình đơn giản.

II – GỢI Ý VỀ DẠY HỌC

Các bài tập trong phần này đơn giản nên yêu cầu học sinh giải tất cả các bài tập. Trong phần gợi ý trả lời câu hỏi và bài tập dưới đây chỉ nêu gợi ý của một số câu.

III – GỢI Ý TRẢ LỜI CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

50. b) *Gợi ý.* Tập xác định của hàm số g là $[3; +\infty)$. Hãy chứng minh rằng hàm số g liên tục trên khoảng $(3; +\infty)$ và $\lim_{x \rightarrow 3^+} g(x) = g(3)$.

51. a) • Các hàm số $x \mapsto x^2$ và $x \mapsto \sin x$ đều liên tục trên $\mathbb{R}$; do đó tích của chúng cũng là hàm số $x \mapsto x^2 \sin x$ liên tục trên $\mathbb{R}$.

• Tương tự, các hàm số $x \mapsto -2 \cos^2 x$ và $x \mapsto 3$ cũng là những hàm số liên tục trên $\mathbb{R}$.

Do đó hàm số $f(x) = x^2 \sin x - 2 \cos^2 x + 3$, tổng của ba hàm số đã nêu, liên tục trên $\mathbb{R}$.

Cách khác

Với mọi $x_0 \in \mathbb{R}$, ta có

$$\lim_{x \rightarrow x_0} x^2 = x_0^2, \quad \lim_{x \rightarrow x_0} \sin x = \sin x_0 \quad \text{và} \quad \lim_{x \rightarrow x_0} \cos x = \cos x_0.$$

(Vì các hàm số $y = \sin x$ và $y = \cos x$ liên tục trên $\mathbb{R}$).

Do đó

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \lim_{x \rightarrow x_0} (x^2 \sin x - 2 \cos^2 x + 3) = x_0^2 \sin x_0 - 2 \cos^2 x_0 + 3 = f(x_0).$$

Vậy hàm số f liên tục tại mọi điểm $x_0 \in \mathbb{R}$. Do đó hàm số f liên tục trên $\mathbb{R}$.

52. Giáo viên tự giải.

53. Hàm số $f(x) = x^3 + x + 1$ liên tục trên đoạn $[-1; 0]$. Ta có $f(-1) = -1$ và $f(0) = 1$. Vì $f(-1)f(0) < 0$ nên theo hệ quả của định lí về giá trị trung gian của hàm số liên tục, tồn tại ít nhất một điểm $c \in (-1; 0)$ sao cho $f(c) = 0$. Số c là nghiệm âm lớn hơn -1 của phương trình đã cho.

54. Gợi ý

b) Vì $f(x) \neq 0$ với mọi $x \in \mathbb{R}$ nên phương trình $f(x) = 0$ không có nghiệm.

c) Điều khẳng định trong b) không mâu thuẫn với định lí về giá trị trung gian của hàm số liên tục vì hàm số f gián đoạn tại điểm $x = 0 \in [-1; 2]$.